

**Tieteentekijöiden liiton lausunto koskien Sosiaali- ja terveysministeriön asetusta
Sosiaali- ja terveystietolupaviranomaisen suoritteiden maksullisuudesta
VN/21949/2020-STM-1**

Tieteentekijöiden liitto (jatkossa liitto) kiittää mahdollisuudesta lausua asetuksesta koskien ns. maksuperustelakia.

Ovatko suoritteet jaoteltu tarkoituksenmukaisesti?

Kyllä, mutta opetuksessa ja opinnäytetöissä tarvittavien lupien tulisi olla maksuttomia.

Ovatko eri suoritteista perittävät maksut ymmärrettäviä ja oikeudenmukaisia?

Liitto katsoo, että tietoluvan muutos 350 euroon on kohtuuton. Tiedettä tehdään jo nyt todella pienillä budjeteilla ja tämänkaltaiset maksut voivat pahimmillaan estää tieteen tekemistä. Käsittääksemme tietoluvan muutoksia tehdään usein esimerkiksi tilanteissa, joissa tarvitaan ainoastaan lupa uudelle tutkijalle tutkimusryhmässä. Tämänkaltaisissa tilanteissa 350 euron muutosmaksu on kohtuuton suuruudeltaan, mutta myös huomioiden lupaviranomaisella asian käsittelyyn kuluva varsin vähäinen aika. Hinnan määräytymisessä tulisi vähintäänkin huomioida se, minkä tyyppisestä muutostyöstä on kysymys. Muutosmaksuja ei tulisi periä lainkaan, jos kyse on esimerkiksi vain uusien tutkijoiden lisäämisestä jo olemassa olevan datan käyttöön tai muusta vastaavasta pienestä muutostyöstä.

Liitto haluaisi nostaa esiin myös kysymyksen siitä, onko perusteltua tai järkevää siirtää rahaa valtionhallinnon sisällä kohteesta toiseen siltä osin, kuin luvat maksetaan julkisesti rahoitettujen tutkimushankkeiden toimesta?

Liitto katsoo, että sekä opetuskäyttöön, että opinnäytetöiden osalta tietolupien maksuja tulisi kohtuullistaa esitetystä. Lausuntopyyntöissä ei kuitenkaan ole huomioitu opetuskäyttöä lainkaan.

Onko omakustanteisesti perittävä maksu ja tuntihinta Findatan työstä ymmärrettävä?

Liitto katsoo, että tietopyynnön tekijän tulisi voida saada etukäteen hinta-arvio työn aiheuttamista kustannuksista, jotka voivat esimerkiksi yksittäisen tutkijan tai tutkimusryhmän näkökulmasta olla huomattavia.

Muut asetusluonnosta koskevat huomiot

Liitto muistuttaa, että tutkimustyötä tehdään usein hyvin pienillä budjeteilla ja myös esimerkiksi apurahalla, jolloin asetuksessa kuvatut maksut voivat tutkijoiden näkökulmasta muodostua sellaiseksi, ettei niitä ole varaa maksaa. Tämä voi johtaa siihen, että tärkeää tutkimusta jää tekemättä.

Johanna Moisio, toiminnanjohtaja

Tieteentekijöiden liitto